

Lieta C-706/22

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2022. gada 17. novembris

Iesniedzējtiesa:

Bundesarbeitsgericht (Federālā darba lietu tiesa, Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2022. gada 17. maijs

Pieteicēja, apelācijas un kasācijas sūdzības iesniedzēja:

O *SE & Co. KG Konzernbetriebsrat*

Lietas dalībniece:

O *Holding SE (Holding SE)* valde

Pamatlietas priekšmets

Darbinieku iesaistīšana *Societas Europaea (SE)* – Sarunu procedūra – Iespēja veikt sarunu procedūru vēlāk

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija, LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai Regulas (EK) Nr. 2157/2001 12. panta 2. punkts kopsakarā ar Direktīvas 2001/86/EK 3.-7. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja dibinātājas uzņēmēj sabiedrības, kas nenodarbina darbiniekus un kam nav meitasuzņēmumu ar tajos strādājošiem darbiniekiem, nodibina pārvaldītājsabiedrību *SE* un ja tā ir reģistrēta dalībvalsts reģistrā (tā dēvētā “*SE bez darbiniekiem*”), iepriekš neveicot sarunu procedūru par darbinieku iesaistīšanu *SE* saskaņā ar minēto direktīvu, šī sarunu procedūra ir jāveic

- vēlāk, ja *SE* kļūst par meitasuzņēmumu, kas nodarbina darbiniekus vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kontrolējošo uzņēmumu?
- 2) Ja Tiesa uz pirmo jautājumu atbild apstiprinoši:
- vai šādā gadījumā ir iespējams un nepieciešams vēlāk veikt sarunu procedūru bez laika ierobežojuma?
- 3) Ja Tiesa uz otro jautājumu atbild apstiprinoši:
- vai Direktīvas 2001/86/EK 6. pants neļauj piemērot tās dalībvalsts tiesības, kurā šobrīd ir *SE* juridiskā adrese, sarunu procedūras veikšanai vēlāk, ja “*SE* bez darbiniekiem” ir reģistrēta citā dalībvalstī, pirms tam neveicot šādu procedūru, un vēl pirms juridiskās adreses pārcelšanas ir kļuvusi par meitasuzņēmumu, kas nodarbina darbiniekus vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kontrolējošo uzņēmumu?
- 4) Ja Tiesa uz trešo jautājumu atbild apstiprinoši:
- vai tas tā ir arī tad, ja valsts, kurā pirmoreiz tika reģistrēta šī “*SE* bez darbiniekiem”, pēc šīs *SE* juridiskās adreses pārcelšanas izstājās no Eiropas Savienības un tās tiesībās vairs nav noteikumu par sarunu procedūras veikšanu darbinieku iesaistīšanai *SE*?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Padomes Regula (EK) Nr. 2157/2001 (2001. gada 8. oktobris) par Eiropas uzņēmēj sabiedrības (*SE*) statūtiem (OV 2001, L 294, 1. lpp.) redakcijā, kas ir spēkā no 2013. gada 1. jūlija: tās 1. panta 8. punkts, 8. panta 1., 10. un 16. punkts, kā arī 12. panta 1. un 2. punkts

Padomes Direktīva 2001/86/EK (2001. gada 8. oktobris), ar ko papildina Eiropas uzņēmēj sabiedrības statūtus darbinieku iesaistīšanas jomā (OV 2001, L 294, 22. lpp.): tās 2. pants, 3. panta 1. punkts, 4.-7. pants un 11. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/38/EK (2009. gada 6. maijs) par to, kā izveidot Eiropas Uzņēmumu padomi vai procedūru darbinieku informēšanai un uzklaušīšanai Kopienas mēroga uzņēmumos un Kopienas mēroga uzņēmumu grupās (OV 2009, L 122, 28. lpp.) redakcijā, kas ir spēkā no 2015. gada 9. oktobra: tās 3. panta 2. punkts un 17. pants

Atbilstošās valsts tiesību normas

2004. gada 22. decembra *Gesetz über die Beteiligung der Arbeitnehmer in einer Europäischen Gesellschaft* [Likums par darbinieku iesaistīšanu Eiropas uzņēmēj sabiedrībā] (*SE-Beteiligungsgesetz* [Likums par iesaistīšanu *SE*] – *SEBG*)

(*BGBI. I*, 3675., 3686. lpp.) spēkā esošajā redakcijā: tā 3., 4., 16., 18., 22. un 43. pants

Īss faktu un tiesvedības izklāsts

- 1 Lietas dalībnieki strīdas par to, vai ir jāuzsāk sarunu procedūra par darbinieku iesaistīšanu *Societas Europaea (SE)* un vai ir jāsniedz ar to saistīta informācija.
- 2 Pieteicēja ir *O SE & Co. Kommanditgesellschaft (O KG)* izveidotā koncerna darbinieku pārstāvju padome. Otrā lietas dalībniiece ir *O Holding SE (Holding SE)* valde.
- 3 [Pārvaldītājsabiedrība] *Holding SE* 2013. gada sākumā saskaņā ar Regulas Nr. 2157/2001 2. panta 2. punktu nodibināja *O Limited (Ltd.)* un *O Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH)*, un 2013. gada 28. martā tā tika reģistrēta Anglijas un Velsas reģistrā. Dibinātājas uzņēmēj-sabiedrības nenodarbināja nevienu darbinieku, un tām nebija meitasuzņēmumu Direktīvas 2001/86/EK 2. panta c) apakšpunkta izpratnē, kuri nodarbina darbiniekus. Tāpēc pirms *Holding SE* reģistrācijas reģistrā nenotika sarunas par darbinieku iesaistīšanu saskaņā ar minētās direktīvas 3.-7. pantu.
- 4 *Holding SE* bija vienīgā *O Holding GmbH* akcionāre no 2013. gada 29. marta. Tās juridiskā adrese bija Hamburgā, un tajā bija uzraudzības padome, kurā vienu trešdaļu veidoja darbinieku pārstāvji. 2013. gada 14. jūnijā *Holding SE* nolēma pārveidot *O Holding GmbH* par komandītsabiedrību – *O KG*. Ņemot vērā formas maiņu, kas reģistrā tika reģistrēta 2013. gada 2. septembrī, darbinieku līdzdalība uzraudzības padomē tika pārtraukta.
- 5 Turklāt *Holding SE* bija un ir *O KG* komandīts *Handelsgesetzbuch* [Komerckodeksa] (*HGB*) 161. panta 1. punkta izpratnē. Sabiedrībā *O KG* strādā aptuveni 816 darbinieki. Uzņēmumam vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs ir meitasuzņēmumi, kuros kopumā strādā aptuveni 2200 darbinieku. *O KG* komplementārs *HGB* 161. panta 1. punkta izpratnē bija un ir sabiedrība *O Management SE* (“*Management SE*”), kuras kapitāldaļu vienīgā īpašniiece savukārt ir *Holding SE*. Sabiedrībai *Management SE*, kuras juridiskā adrese ir Hamburgā, ir valde (monistiskā sistēma). Tomēr *Management SE*, tāpat kā *Holding SE*, nenodarbina savus darbiniekus.
- 6 No 2017. gada 4. oktobra *Holding SE* pārcēla savu juridisko adresi uz Hamburgu.
- 7 Pieteicēja *O KG Konzernbetriebsrat* [Koncerna darbinieku pārstāvju padome] tās ierosinātajā lēmuma pieņemšanas procedūrā uzskatīja, ka *Holding SE* vadībai bija jāuzsāk procedūra īpašas pārrunu grupas izveidei. Tā kā *Holding SE* vairākās dalībvalstīs esot meitasuzņēmumi Direktīvas 2001/86 2. panta c) apakšpunkta izpratnē, kuri nodarbina darbiniekus, esot jāveic – principā pirms *SE* reģistrācijas nepieciešamās – sarunas par darbinieku iesaistīšanu.

- 8 *Holding SE* valde uzskata, ka nav pienākuma veikt šādas sarunas vēlāk.
- 9 Zemākas instances tiesas noraidīja pieteikumus.

Nepieciešamība saņemt Tiesas nolēmumu

- 10 Lēmuma pieņemšanas procedūras iznākums ir atkarīgs no jautājuma, vai Regulas Nr. 2157/2001 12. panta 2. punkts kopsakarā ar Direktīvas 2001/86 3.-7. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja dibinātājas uzņēmēj sabiedrības, kas pašas – tāpat kā to meitasuzņēmumi – nenodarbina darbiniekus (tā dēvētās “*SE* bez darbiniekiem”), saskaņā ar šo direktīvu nodibina pārvaldītājsabiedrību *SE*, kā arī tad, ja tā tiek reģistrēta dalībvalsts reģistrā, iepriekš neveicot sarunu procedūru par darbinieku iesaistīšanu *SE*, šī procedūra ir jāveic vēlāk, ja *SE* kļūst par meitasuzņēmumu, kas nodarbina darbiniekus vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kontrolējošo uzņēmumu.
- 11 Ar saviem pieteikumiem *Konzernbetriebsrat* vēlas panākt, lai vēlāk tiktu uzsākta sarunu procedūra saskaņā ar Direktīvas 2001/86 3. panta 1. punktu. Vadībai būtu jāaicina darbinieku pārstāvības struktūras vai – ja konkrētajā gadījumā nav darbinieku pārstāvības struktūras – tās meitasuzņēmumu darbinieki Eiropas Savienības dalībvalstīs izveidot īpašu pārrunu grupu. Turklāt tai būtu jāsniedz informācija, kas vajadzīga sarunu procedūras veikšanai.
- 12 [Iesniedzējtiesas] Senāta skatījumā šis lūgums ir jāizvērtē, pamatojoties uz Likumu par iesaistīšanu *SE*, t.i., par pamatu ir jāņem tās dalībvalsts tiesības, kurā pašlaik atrodas *Holding SE* juridiskā adrese.
- 13 Saskaņā ar Likumu par iesaistīšanu *SE* 3. panta 1. punkta pirmo teikumu tas ir piemērojams. Šā likuma noteikumi attiecas gan uz *SE*, kas dibināta ar juridisko adresi Vācijā, gan uz *SE*, kuras juridiskā adrese sākotnēji bija citā (bijušajā) Eiropas Savienības dalībvalstī, bet vēlāk tika pārcelta – kā pamatlietā – uz Vāciju. Protams, *Holding SE* juridiskā adrese pēc nodibināšanas sākotnēji bija Anglijā. Tomēr juridiskā adrese tika pārcelta uz Hamburgu. Saskaņā ar Regulas Nr. 2157/2001 8. panta 10. punktu juridiskās adreses pārcelšana stājās spēkā brīdī, kad tā tika reģistrēta jaunās juridiskās adreses reģistrā saskaņā ar 12. pantu. Reģistrācija komercreģistrā tika veikta 2017. gada 4. oktobrī. Kopš tā laika Likums par iesaistīšanu *SE* ir piemērojams *Holding SE*.
- 14 Iesniedzējtiesa uzskata, ka tas pats izriet no Direktīvas 2001/86 6. panta. Saskaņā ar minēto normu, ja vien direktīvā nav noteikts citādi, tiesību akti, kas ir piemērojami direktīvas 3.-5. pantā paredzētajā sarunu procedūrai, ir tās dalībvalsts tiesību akti, kurā “būs *SE* juridiskā adrese”. Tomēr Senāta izpratnē minētās normas pamatā ir ideja, ka sarunu procedūra par darbinieku iesaistīšanu *SE* vienmēr ir jāveic tās dibināšanas procesā un pirms tās reģistrācijas. Par to liecina jau Direktīvas 2001/86 3. panta 1. un 2. punkts. Saskaņā ar minētajām normām to dibinātāju uzņēmēj sabiedrību vadības vai pārvaldes struktūrām, kuras plāno dibināt *SE*, tostarp ir jāveic nepieciešamie pasākumi, lai pēc iespējas ātrāk pēc

pārvaldītājsabiedrības dibināšanas projekta publiskošanas sāktu sarunas par vienošanos darbinieku iesaistīšanai *SE*. Šim nolūkam ir jāizveido īpaša pārrunu grupa, kas pārstāv dibinātāju uzņēmējsabiedrību un attiecīgo meitasuzņēmumu vai filiāļu darbiniekus. Tas ir skaidri norādīts arī Direktīvas 2001/86 7. panta 1. punkta otrās daļas b) apakšpunktā. Saskaņā ar minēto normu pamatnoteikumu, kas paredzēti tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā būs *SE* juridiskā adrese, piemērošana tostarp ir atkarīga no tā, vai katras dibinātājas uzņēmējsabiedrības kompetentā struktūrvienība nolemj tam piekrist “un, tāpat, turpināt *SE* reģistrēšanu”. Šādu Direktīvas 2001/86 6. panta izpratni apstiprina Regulas Nr. 2157/2001 noteikumi. Regulas 19. apsvēruma un 1. panta 4. punkts liecina, ka Direktīva 2001/86 ir neatņemams regulas papildinājums. Saskaņā ar Regulas Nr. 2157/2001 16. panta 1. punktu *SE* iegūst juridiskas personas statusu tikai tad, kad tā ir reģistrēta reģistrā. Tomēr atbilstoši Regulas Nr. 2157/2001 12. panta 2. punktam reģistrāciju var veikt tikai pēc tam, kad ir panākta vienošanās par darbinieku iesaistīšanu saskaņā ar Direktīvas 2001/86 4. pantu, kad īpašā pārrunu grupa ir pieņēmusi lēmumu saskaņā ar minētās direktīvas 3. panta 6. punktu vai kad ir beidzies sarunām atvēlētais laikposms saskaņā ar direktīvas 5. pantu, ja vienošanās nav panākta.

- 15 Tas pats izriet arī no Regulas Nr. 2157/2001 8. panta 16. punkta, kurā paredzēta juridiskās adreses fikcija līdzšinējā reģistrācijas valstī. Šis noteikums neattiecas uz sarunu procedūras veikšanu darbinieku iesaistīšanai *SE*. Saskaņā ar Regulas Nr. 2157/2001 1. panta 4. punktu sarunu procedūru reglamentē Direktīva 2001/86/EK.
- 16 Likuma par iesaistīšanu *SE* noteikumos nav skaidra juridiskā pamata koncerna darbinieku pārstāvju padomes pieprasījumam uzsākt sarunu procedūru par darbinieku iesaistīšanu pēc *SE* dibināšanas un reģistrācijas.
- 17 *SEBG* 4. pants neattiecas uz gadījumu, kad šāda procedūra tiek veikta vēlāk. *SEBG* 4.-17. panta, kā arī 19. un 20. panta noteikumi vienīgi reglamentē īpašās pārrunu grupas izveidi, sastāvu un ievēlēšanu, kā arī sarunu procedūru, ja tiek plānota *SE* dibināšana.
- 18 Arī *SEBG* 18. pants šajā lietā nav tieši piemērojams.
- 19 Saskaņā ar *SEBG* 18. panta 1. un 2. punktu pēc *SE* dibināšanas darbinieki vai viņu pārstāvji ar zināmiem nosacījumiem var nolemt atkārtoti izveidot īpašu pārrunu grupu un atsākt sarunas ar *SE* vadību. Šis noteikums paredz, ka jau *SE* dibināšanas brīdī bija izveidota īpaša pārrunu grupa, kas saskaņā ar *SEBG* 16. panta 1. punktu nolēma nesākt vai pārtraukt sarunas. Šie nosacījumi šajā lietā nav izpildīti, jo, dibinot *Holding SE*, sarunu procedūra netika uzsākta.
- 20 *SEBG* 18. panta 3. punkts arī nav piemērojams. Saskaņā ar minēto normu sarunas par darbinieku iesaistīšanās tiesībām notiek pēc *SE* vadības vai *SE* darbinieku pārstāvju padomes ierosinājuma, ja *SE* tiek plānotas strukturālas izmaiņas, kas var mazināt darbinieku iesaistīšanās tiesības. Šajā lietā šī prasība nav izpildīta. Kopš

Vācijas tiesību aktu piemērošanas 2017. gada 4. oktobrī *Holding SE* nebija plānotas strukturālas izmaiņas, kas varētu mazināt darbinieku iesaistīšanās tiesības. Turklāt minētā norma arī reglamentē tikai sarunu “atsākšanu”. Tādējādi tiek pieņemts, ka sarunas par darbinieku iesaistīšanu ir notikušas jau *SE* dibināšanas laikā.

- 21 Tomēr Senāts uzskata, ka *SEBG* 4.-17. pantā, kā arī 19. un 20. pantā paredzētos noteikumus par īpašās pārrunu grupas izveidi, sastāvu un ievēlēšanu, kā arī par sarunu procedūru pēc analogijas varētu piemērot *Holding SE*. Izšķirošais faktors šajā gadījumā ir tas, ka tā tika reģistrēta reģistrā kā pārvaldītājsabiedrība *SE* “bez darbiniekiem”, iepriekš neveicot sarunu procedūru par darbinieku iesaistīšanu *SE*, un pēc tam kļuva par meitasuzņēmumu, kuri nodarbina darbiniekus vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kontrolējošo uzņēmumu.
- 22 *Holding SE* bija “bez darbiniekiem”, kad tā tika reģistrēta Anglijas un Velsas reģistrā 2013. gada 28. martā. Abas dibinātājas uzņēmēj-sabiedrības – *O Ltd.* un *O GmbH* – nenodarbināja darbiniekus, un tām nebija meitasuzņēmumu ar tajos strādājošiem darbiniekiem. Tādējādi tobrīd nebija darbinieku vai darbinieku pārstāvju, kas būtu varējuši izveidot īpašu pārrunu grupu.
- 23 Tādēļ *Holding SE* tika reģistrēta reģistrā, lai gan nebija izpildīti reģistrācijas nosacījumi saskaņā ar Regulas Nr. 2157/2001 12. panta 2. punktu. Minētās normas prasību mērķis ir aizsargāt Direktīvā 2001/86 paredzēto sarunu procedūru darbinieku iesaistīšanai. Tā kā šo procedūru nevar veikt, ja tiek dibināta *SE* “bez darbiniekiem”, reģistrācijas nosacījumu mērķis šādā gadījumā nav sasniedzams. Tāpēc judikatūrā un doktrīnā tiek ņemts vērā, ka Regulas Nr. 2157/2001 12. panta 2. punkts šajā ziņā ir jāsaprot šauri un ka reģistrācija ir jāveic, neraugoties uz tajā noteikto prasību neizpildi. Šādas *SE* “bez darbiniekiem” reģistrācija ir ierasta prakse visā Savienībā.
- 24 Protams, *Holding SE* pati joprojām nenodarbina nevienu darbinieku. Tomēr kopš 2013. gada 29. martā tai ir meitasuzņēmumi, kas nodarbina darbiniekus.
- 25 Iegādājoties visas *O Holding GmbH* kapitāla daļas, *Holding SE* ieguva dominējošu ietekmi uz šo uzņēmumu un tās meitasuzņēmumiem, kas reģistrēti Eiropas Savienības dalībvalstīs, *European Public Limited-Liability Company (Employee Involvement) (Great Britain) Regulations 2009 (Regulations 2009 No. 2401)* izpratnē, kas bija piemērojami pirms tās juridiskās adreses pārcelšanas uz Vāciju. Kā vienīgā kapitāldaļu īpašniece *Holding SE* varēja iecelt *O Holding GmbH* vadību un tā tad tās valdi. Turklāt tādējādi *Holding SE* bija netieša dominējoša ietekme uz tās meitasuzņēmumiem, kas reģistrēti Eiropas Savienības dalībvalstīs.
- 26 To neietekmēja *O Holding GmbH* juridiskās formas maiņa uz komandītsabiedrību un *Holding SE* juridiskās adreses pārcelšana uz Vāciju. Ir taisnība, ka *O KG* pārstāvēja un pārstāv tās komplementārs – Vācijā reģistrētā *Management SE*, nevis *Holding SE*. Tomēr *Holding SE* kā vienīgā *Management SE* kapitāla daļu

īpašniece varēja un var noteikt tās valdi. Valde iecel izpilddirektorus. Tādējādi *Holding SE* ir arī dominējoša ietekme uz *O KG* un tās meitasuzņēmumiem, kas reģistrēti Eiropas Savienības dalībvalstīs.

- 27 Šādā situācijā saskaņā ar valsts tiesībām būtu iespējams pēc analogijas piemērot *SEBG* 4. un nākamo pantu noteikumus par īpašās pārrunu grupas izveidi, sastāvu un ievēlēšanu, kā arī par sarunu procedūru attiecībā uz *Holding SE*.
- 28 Vācijas tiesībās noteikumu var piemērot pēc analogijas, ja likumā ir neplānota regulējuma nepilnība, kuras neplānoto raksturu var nešaubīgi konstatēt, pamatojoties uz konkrētiem apstākļiem. Šai nepilnībai ir jārodas, likumdevējam netīši novirzoties no regulējuma plāna, kas ir likuma pamatā. Turklāt saskaņā ar vienlīdzības principu un lai izvairītos no pretrunām vērtējumā, likumā neregulētam gadījumam ir jābūt ar tādām pašām tiesiskajām sekām kā gadījumiem, uz kuriem tieši attiecas likuma formulējums.
- 29 Tas, vai šie nosacījumi ir izpildīti, ir atkarīgs no Savienības tiesību interpretācijas.

Paskaidrojumi par prejudiciālajiem jautājumiem

- 30 Pirmkārt, Senāta skatījumā *SEBG* ietvertu neplānotu nepilnību, ja Regulas Nr. 2157/2001 12. panta 2. punkts kopsakarā ar Direktīvas 2001/86 3.-7. pantu būtu jāinterpretē tādējādi, ka, dibinot un reģistrā reģistrējot pārvaldītājsabiedrību *SE* “bez darbiniekiem”, iepriekš neveiktā sarunu procedūra par darbinieku iesaistīšanu *SE* ir jāveic vēlāk, ja pēc tam *SE* kļūst par meitasuzņēmumu, kas nodarbina darbiniekus vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kontrolējošo uzņēmumu.
- 31 *SEBG* nav paredzēts šāds vēlākas veikšanas pienākums. Šādā gadījumā nav piemērojami *SEGB* 22. un nākamajos pantos paredzētie pamatnoteikumi. Saskaņā ar *SEBG* 22. panta 1. punktu – kas pēc satura atbilst Direktīvas 2001/86 7. panta 1. punktam – darbinieku iesaistīšanai uz likuma pamata ir nepieciešams, lai puses par to vienotos vai lai vienošanās netiktu panākta līdz 20. pantā noteiktā laikposma beigām un lai īpašā pārrunu grupa nebūtu pieņēmusi lēmumu saskaņā ar 16. pantu. Tātad *SEGB* 22. un nākamajos pantos paredzētie pamatnoteikumi ir piemērojami tikai tad, ja – kā noteikts *SEBG* 4. un nākamajos pantos – ir izveidota īpaša pārrunu grupa. Tas atspoguļo Direktīvas 2001/86 koncepciju, saskaņā ar kuru par darbinieku iesaistīšanu galvenokārt ir jāvienojas sarunu ceļā.
- 32 Tomēr Senāta skatījumā šī regulējuma nepilnība būtu neplānota tikai tad, ja tādā situācijā kā pamatlietā Savienības tiesībās būtu noteikts pienākums veikt sarunas vēlāk. Ar Likumu par iesaistīšanu *SE* Vācijas likumdevējs vienīgi vēlējas transponēt Direktīvas 2001/86 prasības. Ja no Savienības tiesībām izrietētu pienākums veikt sarunas vēlāk, likumdevējs būtu neparedzēti novirzījies no šā regulējuma plāna. Tad valsts tiesības varētu pilnveidot atbilstoši Savienības tiesībām.

- 33 Ir taisnība, ka Direktīvas 2001/86 3.-7. pantā nav skaidri noteikts, ka sarunu procedūra par darbinieku iesaistīšanu pārvaldītājsabiedrībā *SE* ir jāveic pēc tās dibināšanas, ja *SE*, kas reģistrācijas brīdī ir “bez darbiniekiem”, pēc tam kļūst par sabiedrību, kas nodarbina darbiniekus vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kontrolējošo uzņēmumu. Tomēr iesniedzējtiesas izpratnē tas ir pamatots tikai ar faktu, ka gan direktīva, gan Regula Nr. 2157/2001 pēc savas būtības paredz, ka sarunu procedūru par darbinieku iesaistīšanu *SE* ir iespējams uzsākt jau *SE* dibināšanas brīdī un pirms tās reģistrācijas. Pēc Senāta domām, Savienības likumdevējs ir uzskatījis, ka dibinātājas uzņēmējsabiedrības Direktīvas 2. panta b) punkta izpratnē vai vismaz attiecīgie meitasuzņēmumi Direktīvas 2. panta c) punkta izpratnē ir ekonomiski aktīvi un tātad nodarbina darbiniekus. Par to liecina Regulas Nr. 2157/2001 1. un 2. apsvērums. Saskaņā ar minētajiem apsvērumiem šai regulai ir jārada iespēja reorganizēt uzņēmumus, kuru “darbība” skar vairāk nekā tikai vietējo vajadzību apmierināšanu. Tai ir jānodrošina iespēja “esošajām [...] uzņēmējsabiedrībām [...] saliedēt savu potenciālu”. Arī Regulas Nr. 2157/[2001] 10. apsvērumā runa ir par uzņēmējsabiedrībām, “kas veic ekonomisku darbību”. Atbilstoši šai izpratnei Regulas Nr. 2157/2001 12. panta 2. punktā ir skaidri paredzēts, ka *SE* drīkst reģistrēt un līdz ar to nodibināt ar tiesiskām sekām tikai tad, ja ir panākta vienošanās par darbinieku iesaistīšanu *SE* vai ja īpašā pārrunu grupa ir pieņēmusi lēmumu neuzsākt sarunas vai pārtraukt jau uzsāktās sarunas, vai ja sarunām atvēlētais laikposms, kas sākas ar īpašās pārrunu grupas izveidi, ir beidzies, ja vienošanās nav panākta. Ja pretēji šīm prasībām tiek reģistrēta pārvaldītājsabiedrība *SE* “bez darbiniekiem”, Direktīvas 2001/86 3.-7. panta mērķim varētu būt nepieciešams vēlāk veikt sarunas par darbinieku iesaistīšanu, ja pārvaldītājsabiedrība *SE* kļūst par meitasuzņēmumu, kuri nodarbina darbiniekus vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kontrolējošo uzņēmumu.
- 34 Šāds pienākums veikt sarunas vēlāk pamatlietā varētu būt nepieciešams, vismaz ņemot vērā Direktīvas 2001/86 11. pantu. Tas nozīmētu, ka tik ciešas laika saiknes pastāvēšana starp pārvaldītājsabiedrības *SE* reģistrāciju un meitasuzņēmumu iegādi ļauj pieņemt, ka pastāv ļaunprātīga shēma, kuras mērķis ir atņemt vai kavēt darbiniekiem iesaistīšanās tiesības.
- 35 Otrkārt, ja Tiesa uz pirmo jautājumu atbildēs apstiprinoši, nākamais jautājums būtu, vai šādā gadījumā ir iespējams un nepieciešams vēlāk veikt sarunu procedūru bez laika ierobežojuma. Senāts uzskata, ka šādam *SE* pienākumam, ja tāds ir, nebūtu jāparedz laika ierobežojums. Tas nebeigtos vienkārši laika gaitā. Tas, ka laika gaitā var mainīties pārvaldītājsabiedrībā *SE* un tās meitasuzņēmumos strādājošo darbinieku skaits, nedrīkstētu izraisīt to, ka zūd (iespējamais) pienākums vēlāk veikt sarunu procedūru.
- 36 Treškārt, ja Tiesa uz otro jautājumu atbildēs apstiprinoši, būtu jānoskaidro, vai – kā ir uzskatījis Senāts – vēlākai sarunu procedūras veikšanai ir piemērojamas tās dalībvalsts tiesības, kurā tagad ir pārvaldītājsabiedrības *SE* juridiskā adrese, ja – kā pamatlietā – tā ir reģistrēta citas dalībvalsts reģistrā, iepriekš neveicot šādu procedūru, un vēl pirms juridiskās adreses pārcelšanas ir kļuvusi par

meitasuzņēmumu, kuri nodarbina darbiniekus vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kontrolējošo uzņēmumu. Tāpēc ir izšķiroši, kā ir jāinterpretē Direktīvas 2001/86/EK 6. pants.

- 37 Ceturtkārt, ja Tiesa secinās, ka sarunu procedūras vēlāku veikšanu tādā situācijā kā pamatlietā reglamentē nevis tās dalībvalsts tiesības, kurā šobrīd ir *SE* juridiskā adrese, bet gan tās valsts tiesības, kurā šī *SE* “bez darbiniekiem” tika reģistrēta pirmo reizi, rodas jautājums, vai tas tā ir arī tad, ja šī valsts pēc *SE* juridiskās adreses pārceļšanas ir izstājusies no Eiropas Savienības un tās tiesībās vairs nav noteikumu par sarunu procedūras veikšanu darbinieku iesaistīšanai *SE*. Protams, Direktīva 2001/86 Apvienotajā Karalistē tika transponēta ar *Regulations 2009 No. 2401*. Tomēr līdz 2020. gada 31. decembrim visas Apvienotajā Karalistē reģistrētās *SE* tika pārveidotas par “UK Societas”, un noteikumi par sarunu procedūru darbinieku iesaistīšanai *SE* tika atcelti.

DARBA VERSIJS